

Betyder domsluten något för upplevelsen hos de idrottande eller hos åskådarna? Det undrar Tomas Ohlin på Datema-företaget Viewdata. Han frågar sig också om inte den rättvise domaren skulle göra spelet tråkigt. Ändå vill han ha kvar datorn som tidtagare; men var ska gränserna dras?

Det är rätt stora skillnader mellan olika idrotter, vad gäller möjligheterna att skipa verklig rättvisa. Jämför t ex tennis med bowling. Det är inte lätt att avgöra om en förstaserve av Ivan Lendl tagit på linjen eller ej. På grusbana blir det kanske ett märke efter bollen, men på gräs eller inomhus?

I bowling däremot är skillnaden mellan en liggande och en stående kägla oppenbar.

Är svårbedömda idrotter mer spännande än de där prestationerna är otvetydiga? Och - betyder själva domsluten något för upplevelsen hos de idrottande eller hos åskådarna?

Ta en svårbedömd idrott som fotboll. Antag att den perfekta domaren fanns. Skulle entusiasmen bland bollspelarna och bland åskådarna vara större än idag? Hur stor roll spelar irritationen eller glädjen över dagens ibland dubiösa domslut?

Många idrotter har ju effektiviserats i hög grad på senare tid. Tänk t ex på slalom eller på simning. Till både de tävlande och direkt i TV ges numera mellantider, sluttider och placeringar sekundsnabbt. Visst är vi överens om att detta är till fördel.

Inte bara för resultat

Datorer används idag inom

"Bör idrotten datoriseras mer? Rättvisa gör kanske spelet tråkigt"

talarna. Samtidigt med kommentarerna kunde en kort repris av händelseförloppet visas på stora elektroniska bildtavlor över huvudläktaren. Sådana bildtavlor finns redan på flera håll, bl a i Japan.

Sådana nästan helautomatiska system skulle bli rättvisa, så

långt vi nu kan definiera rättvisan på bollplanen. Inga kompensationsutvisningar skulle förekomma (om vi inte införde en sådan regel). Ingen domare med ofrånkomliga personliga spelarsympatier skulle engagera publiken till bu-rop. Om vi nu skulle få någon publik till sådana matcher.

Det är just det. Vill vi ha alltför sk materialspelare i bordtennisen? Vill vi ha den perfekta rättvisan på bollplanen? I hur

stor utsträckning är just våra nuvarande domares mänskligheter en viktig del av upplevelsen, både bland spelare och bland åskådare? Den rättvise domaren gör kanske spelet tråkigt. Och riskerna för manipulering med de dömande programmen i ett visst lags favor finns ju.

Datoriserad rättvisekontroll förekommer i många sammanhang. Ofta stöter vi på problemet: Vilken avvägning vill vi ha mellan fullständig rättvisa och

mänskligt spelrum?

Inom idrotten är problemkonturerna ganska skarpa. Och vi är många som är intresserade. Nog vill vi ha kvar domaren, idrott är ju inte bara fysik och perfektion, utan också så mycket känslor. Men var ska vi dra gränserna?

TOMAS OHLIN

fil lic
Viewdata
Stockholm

men matlagning och bara till resultaten. Registreringar kring deltagare, administration av alla de slag, meddelanden, pressinformation och mycket annat kräver för dagens stora idrottsevenemang databehandling för stora belopp.

För ett OS talar man idag om datautgifter för väsentligt över 100 Mkr. Mycket av detta är engångsutgifter, för system som används bara en gång - vid själva spelen. Men den datoriseringen bedöms ändå som oumbärlig, ja den blir allt viktigare.

Allt perfektare dietrutiner anpassas med avancerade dataprogram till de enskilda idrottspersonerna. Två gram vitamin C, idag, till middag 3,95 hg råbiff med fem rårivna morötter, och tre deciliter örtvatten. Ost? Nej, datorn säger att det blir först i morgon.

Bedömning

För bedömning av idrottsresultat är kanske datoriseringen allra mest spännande.

Låt oss tänka oss en fotbollsplan omringad av kanske 20 videokameror, och möjligen några svävande i ballong ovanför. Kamerornas bilder sänds direkt till en lokal dator under läktaren. Här bearbetas impulserna med program som motsvarar domarens regelbok. En offside vore ganska lätt att diagnostisera. Vårre vore det med ojust spel, ruff osv. Men efter en tids experiment kunder säkert merparten av de vanliga reglerna anpassas till programform.

En Hesa Fredrik och en elektronisk tavla som berättar om domsluten bereder idag inga problem. Artificiellt ljud kunde kommentera domsluten i hög-